

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ในกรุงเทพมหานคร กลุ่ม ตัวอย่างที่เข้าในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชายที่สูบบุหรี่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 1-3 สังกัดกรมอาชีวศึกษา จากวิทยาลัย 19 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประเภทให้ผู้ตอบกรอกข้อความเอง โดย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และลักษณะของประชากรตัวอย่าง
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ ทักษะ และความเชื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และมีบางส่วนผู้ช่วยผู้อำนวยความสะดวก วิชาการเป็นผู้ดำเนินการ โดยได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อหาจำนวนนักเรียนชายที่สูบบุหรี่ จาก วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร 19 แห่ง ปรากฏว่ามีจำนวน 1,287 คน หลังจากนั้น ส่งแบบสอบถาม จำนวน 500 ฉบับ ได้รับคืนและนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้ จำนวน 430 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for Social Science) โดยการแจกแจง ความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และหาความสัมพันธ์ของ ปัจจัยต่าง ๆ กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression

analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักเรียนส่วนมากมีอายุระหว่าง 17 - 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.5 เฉลี่ยอายุ 17.4 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 44.7 เป็นนักเรียนสาขาวิชาช่าง ร้อยละ 48.7 มีคะแนนเฉลี่ยผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (2.01 - 3.00) ร้อยละ 51.2 เฉลี่ยผลการศึกษาอยู่ในระดับ 2.35 สถานภาพในครอบครัวเป็นบุตรคนที่ 1 ร้อยละ 48.5 มีพี่น้องจำนวน 2 คน ร้อยละ 34.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่รวมกัน ร้อยละ 69.8 บิดาประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน และประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 24.0 และ 23.8 ตามลำดับ มารดาประกอบอาชีพทำงานบ้านหรือแม่บ้านมากที่สุด คิดร้อยละ 27.1 ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 70.5 เฉลี่ยรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 13,760 บาท นักเรียนพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 56.6 และพักอาศัยอยู่ที่บ้านของบิดามารดา ร้อยละ 55.3

2. ข้อมูลปัจจัยนำเข้า ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุน

นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 38.2 มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ปนในระดับพอใช้ (8 - 11 คะแนน) จากข้อความรู้ 20 ข้อ (20 คะแนน) คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.9 ข้อความรู้ที่นักเรียนส่วนมากมีความรู้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ได้แก่

- 1) สารในบุหรี่ปนที่ทำให้ผู้สูบมีอาการติดยา
- 2) สิ่งสำคัญที่ทาลายสุขภาพของผู้สูบบุหรี่มากที่สุด
- 3) โรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

ข้อความรู้ที่นักเรียนส่วนมากมีความรู้อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง มีจำนวน 6 ข้อ

ได้แก่

- 1) สาธารณบุหรณ์ที่ก่อให้เกิคมะเร็งนบอดคได้มกที่สุด
- 2) ทงที่ร่รงกยซับนโรคตินนกระแสเลือคอกจกร่รงกย
- 3) รโรคเรื้อรังที่เกิดจกการสูบบุหรณ์ที่มโรกคสหาย และทรมนนบตลอคชีวิต
- 4) ผลของกรสูบบุหรณ์ที่มีต่อระบบประสท
- 5) ผลของควนบุหรณ์ที่มีต่อหวัจ
- 6) ผลการสูบบุหรณ์ของหญิงตั้งครรรณ์ที่มีต่อทรกนครรรณ์

นักเรียนส่วนมก ร้อยละ 51.0 มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรณ์อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49) คือ มีค้เฉลี่ยเท่กกับ 2.51 ข้อควมที่นักเรียนส่วนมกมีทัศนคติอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ยมกสุด (2.91) คือ "การสูบบุหรณ์ทให้ยลัน" ข้อควมที่นักเรียนส่วนมกมีทัศนคติอยู่ในระดับพอใช้ และมีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด (2.08) คือ "คนเรมไม่รู้วันตยของตัวเอง ดังนั้นการสูบบุหรณ์จมทให้ตยเร็วกวบกดี" สหหรับข้อควมที่นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับต้องปรับปรุงนั้นมมี

นักเรียนส่วนมก ร้อยละ 50.0 มีความเชื่อเกี่ยวกับบุหรณ์อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49) คือ มีค้เฉลี่ยเท่กกับ 2.56 ข้อควมที่นักเรียนส่วนมกมีความเชื่ออยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ยมกสุด (2.87) คือ "ทุกคนที่สูบบุหรณ์เป็นประจมีโรกคเป็นมะเร็งบอดคได้เท่กกัน" และข้อควมที่นักเรียนส่วนมกมีความเชื่ออยู่ในระดับพอใช้ และมีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด (2.04) คือ "การเลิกสูบบุหรณ์ทได้ง่าย เลิกเมื่อใดก็ได้" สหหรับข้อควมที่นักเรียนมีความเชื่ออยู่ในระดับต้องปรับปรุงนั้นมมี

นักเรียนส่วนมกได้รับค้จ่ยจกผู้บคครองเดือนละ 1,001 - 1,500 บท ร้อยละ 27.2 เฉลี่ย 1,785 บท มีความคิดเห็นวบุหรณ์มีรคคหเมหสม ร้อยละ 69.0 ใต้นุหรณ์มคด้วยการซื้อเอง ร้อยละ 50.2 รงลงมขอเพื่อนสูบ ร้อยละ 43.8 ซื้อจกร้ณค้ใดก็ได้ที่พบ ร้อยละ 39.0 สูบบุหรณ์นเวลว่รงมกที่สุด ร้อยละ 49.2 รงลงมสูบเมื่อมีความเครียด ร้อยละ 47.0 สูบในห้องน้ทหรือห้องสุข ร้อยละ 38.8

บุคคลแวดล้อมที่สูบบุหรี่ เป็นบิดา ร้อยละ 43.2 พี่ชาย ร้อยละ 22.2 เพื่อน
สถานวิทยาลัยและนอกวิทยาลัย ร้อยละ 92.0 และ 88.2 ตามลำดับ และครูสูบบุหรี่ ร้อยละ
86.4 นักเรียนได้รับคำว่าการกล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง ร้อยละ 57.8 และได้รับคำว่าการ
ตักเตือนจากครู ร้อยละ 49.8

นักเรียนส่วนมากทราบว่าวิทยาลัยมีระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ในวิทยาลัย ร้อย
ละ 56.3 และวิทยาลัยปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 81.8 ได้รับ
ข่าวสารการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่จากโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.7 รองลงมาได้รับจาก
วิทยุ ร้อยละ 80.2

3. ข้อมูลด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่

นักเรียนอาชีวศึกษาชายส่วนมากเริ่มสูบบุหรี่อายุ 13 - 15 ปี ร้อยละ 43.0
เฉลี่ยอายุ 14.9 ปี สูบมาเป็นเวลา 1 - 3 ปี ร้อยละ 51.7 เฉลี่ยสูบมาเป็นเวลา 4 ปี
สาเหตุเริ่มสูบจากการอยากลอง ร้อยละ 52.0 บุหรี่มวนแรกได้จากเพื่อนสนิท ร้อยละ 47.5
สูบทุกวัน ร้อยละ 53.0 สูบวันละ 1 - 5 มวน ร้อยละ 46.5 เฉลี่ยวันละ 7 มวน โดยสูบจน
หมดมวน ร้อยละ 54.0 และอัดควันเข้าปอดทุกครั้ง ร้อยละ 51.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสูบ
บุหรี่เดือนละ 10 - 250 บาท ร้อยละ 63.2 เฉลี่ย 269 บาท บุหรี่ที่สูบส่วนมากมีกันกรอง
ร้อยละ 57.2 ยี่ห้อกรองที่พบบ่อยมากที่สุด ร้อยละ 63.7 รองลงมายี่ห้อสายฝน ร้อยละ 48.2

นักเรียนส่วนมากไม่เคยสูบบุหรี่ต่อหน้าผู้ปกครอง ร้อยละ 72.8 ไม่ได้พกบุหรี่
ตลอดเวลา แต่นาน ๆ ครั้ง ไม่เลือกรอกาส ร้อยละ 33.7 ไม่เคยสูบในเขตปลอดบุหรี่ ร้อยละ
76.2 เมื่อเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่นักเรียนจะทำเฉย ๆ ไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 45 และเมื่อต้องการ
สูบบุหรี่ในสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก จะออกจากกลุ่มคนมาสูบ ร้อยละ 43.0

นักเรียนเคยเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 88.7 สาเหตุที่เลิกไม่ได้เพราะเพื่อนหรือ
ผู้ใกล้ชิดยังสูบบุหรี่ ร้อยละ 54.7 ปัจจุบันมีความต้องการเลิกสูบ ร้อยละ 75.7 สาเหตุที่ต้อง

การเลิกสูบบุหรี่เพราะพ่อแม่ แพ้น ญาติ ขอร้องไห้เลิก ร้อยละ 65.0 ไม่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 24.3 สาเหตุที่ไม่ต้องการเลิกสูบบุหรี่เพราะคนอื่น ๆ ยังสูบกินอยู่ ร้อยละ 16.0 ต้องการให้เลิกผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 49.0 รองลงมาต้องการให้เข้มงวดทุกคนไม่ให้สูบบุหรี่ในวิทยาลัย ร้อยละ 43.8

4. ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

จากการศึกษา ผลการหาความสัมพันธ์สรุปได้ดังนี้

4.1 พฤติกรรมด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี่

ปัจจัยนำ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี่ และลักษณะประชากร (รายได้ของครอบครัว) มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($r = -0.0887, -0.0871$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับปานกลาง คือ ลักษณะประชากร (ผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย และสถานที่ที่พักอาศัย) ($v = 0.28$ และ 0.28 ตามลำดับ) และในระดับต่ำ คือ ลักษณะประชากร (อายุ บุตรลำดับที่ อาชีพบิดา และอาชีพมารดา) ($r = 0.1991, v = 0.15, 0.19$ และ 0.17 ตามลำดับ)

ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ทักษะคิดเกี่ยวกับบุหรี่ ลักษณะประชากร (จำนวนพี่น้อง คณะแผนกเฉลี่ยผลการศึกษา และสถานภาพสมรสของบิดามารดา) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง และสถานที่ที่สูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($r = 0.1007, v = 0.22$ ตามลำดับ)

การได้มาของบุหรี่ แหล่งที่ซื้อบุหรี่ และราคาบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($r = 0.029$)

การมีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยสูบบุหรี่ การมีครูสูบบุหรี่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง

การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครู และกฎระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ในวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 พฤติกรรมด้านปริมาณการสูบบุหรี่

ปัจจัยนา ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี่ มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = -0.0927$) ลักษณะประชากร (อายุ รายได้ ของครอบครัว อาชีพบิดา และอาชีพมารดา) มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = 0.0851, 0.0868, v = 0.17$ และ 0.21 ตามลำดับ)

ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ทศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ และลักษณะประชากร (จำนวนพี่น้อง คะแนนเฉลี่ยผลการศึกษา บุตรลำดับที่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย และสถานที่ที่พักอาศัย) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านปริมาณการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง และสถานที่ที่สูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = 0.1093$ $v = 0.16$ ตามลำดับ)

การได้มาของบุหรี่ แหล่งที่ซื้อบุหรี่ และราคาบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านปริมาณการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี่ และการได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = -0.0891, -0.1172$ ตามลำดับ)

การมีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยสูบบุหรี่ การมีครูสูบบุหรี่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครู กฎระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ในวิทยาลัย และการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านปริมาณการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 พฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่

ปัจจัยนา ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในระดับปานกลาง ได้แก่ ลักษณะประชากร (ผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย และสถานที่ที่พักอาศัย) ($v = 0.28, 0.26$ ตามลำดับ) ระดับต่ำ ได้แก่ ลักษณะประชากร (คะแนนเฉลี่ยผลการศึกษา สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพบิดา และอาชีพมารดา) ($r = 0.1114$ $v = 0.15, 0.21$ และ 0.23 ตามลำดับ) และลักษณะประชากร (อายุ) มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($r = -0.0963$)

ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ยุทธคดีเกี่ยวกับบุหรี่ยุทธคดี ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี่ยุทธคดี และลักษณะประชากร (จำนวนพี่น้อง บุตรลำดับที่ และรายได้ของครอบครัว) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่ยุทธคดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การได้มาของบุหรี่ยุทธคดี แหล่งที่ซื้อบุหรี่ยุทธคดี และสถานที่ที่สูบบุหรี่ยุทธคดี มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($v = 0.21, 0.17$ และ 0.19 ตามลำดับ) ส่วนค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($r = -0.1091$)

ราคาบุหรี่ยุทธคดี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่ยุทธคดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี่ยุทธคดี การมีเพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยสูบบุหรี่ยุทธคดี การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครู และการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ยุทธคดี มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($r=0.1985, 0.2027, 0.2422, 0.1214$ และ 0.1225 ตามลำดับ)

การมีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ยุทธคดี การมีครูสูบบุหรี่ยุทธคดี และกฎระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ยุทธคดีในวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่ยุทธคดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 พฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี่ยุทธคดี

ปัจจัยนำ ได้แก่ ลักษณะประชากร (อาชีพมารดา และผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย) มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับต่ำ ($v = 0.19$ และ 0.22 ตามลำดับ)

ความรู้เกี่ยวกับบุหรี ทักษะคดีเกี่ยวกับบุหรี ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี และลักษณะประชากร (อายุ จำนวนพี่น้อง คะแนนเฉลี่ยผลการศึกษา รายได้ของครอบครัว บุตรหลานที่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพบิดา และสถานที่ที่พักอาศัย) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การได้มาของบุหรี แหล่งที่ซื้อบุหรี สถานที่ที่สูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($v = 0.21, 0.01$ และ 0.16 ตามลำดับ) ส่วนราคามูลค่า มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = -0.0900$)

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยสูบบุหรี่ และการได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = 0.1573, 0.1402$ และ 0.2416 ตามลำดับ) ส่วนการมีครูสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = -0.1174$)

การมีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครู ภาวะเปรียบเทียบบังคับห้ามสูบบุหรี่ในวิทยาลัย และการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 พฤติกรรมด้านการอดควันเข้าปอด

ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับบุหรี ทักษะคดีเกี่ยวกับบุหรี และลักษณะประชากร (คะแนนเฉลี่ย) มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = -0.1252, -0.1190$ และ -0.0884 ตามลำดับ) ส่วนลักษณะประชากร (อายุ รายได้ของครอบครัว สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพบิดา อาชีพมารดา ผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย และสถานที่ที่พักอาศัย) มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับค่า ($r = 0.1051, 0.1491, v = 0.20, 0.20, 0.22, 0.25$ และ 0.20 ตามลำดับ)

ความเชื่อเกี่ยวกับบุญ และลักษณะประชากร (จำนวนพี่น้องและบุตรลำดับที่) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการอดควันเข้าปอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง การได้มาของบุญ แหล่งที่ซื้อบุญ และสถานที่ที่บุญ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($r = 0.2742, v = 0.11, 0.21$ และ 0.16 ตามลำดับ)

ราคามบุญ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการอดควันเข้าปอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยบุญ การมีเพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยบุญ การมีครูบุญ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง และกฎระเบียบข้อบังคับห้ามบุญในวิทยาลัย มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับต่ำ ($r = -0.0914, -0.0976, -0.0854, -0.1129$ และ -0.1017 ตามลำดับ)

การมีสมาชิกในครอบครัวบุญ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครู และการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอดควันเข้าปอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุนกับการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในรูปแบบสมการโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สามารถทำนายการสูบบุหรี่ได้ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ มีดังนี้

5.1 พฤติกรรมด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี่

ปัจจัยนำ ได้แก่ ลักษณะประชากร (อายุ) มีความสัมพันธ์ทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี่ได้ร้อยละ 3.96 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความรู้เกี่ยวกับบุหรี ทักษะคติเกี่ยวกับบุหรี ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี และ ลักษณะประชากร (จำนวนพี่น้อง คะแนนเฉลี่ยผลการศึกษา และรายได้ของครอบครัว) ไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านระยะเวลาที่สูบบุหรีได้ร้อยละ 1.01 อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ราคามุหรี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านระยะ ระยะเวลาที่สูบบุหรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 พฤติกรรมด้านปริมาณการสูบบุหรี

ปัจจัยนำ ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านปริมาณการ สูบบุหรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านปริมาณการสูบบุหรีได้ร้อยละ 1.19 อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ราคามุหรี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านปริมาณการสูบบุหรี อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง มีความ สัมพันธ์ทางลบ สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านปริมาณการสูบบุหรีได้ร้อยละ 1.37 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การมีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี การมี เพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยสูบบุหรี การมีครูสูบบุหรี ภาวะเบี่ยงข้อบังคับห้ามสูบบุหรีในวิทยาลัย และการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านปริมาณการสู บุหรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 พฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่

ปัจจัยนา ได้แก่ ลักษณะประชากร (คะแนนเฉลี่ยผลการศึกษา) มีความสัมพันธ์ทางบวก และลักษณะประชากร (อายุ) มีความสัมพันธ์ทางลบ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่ได้ร้อยละ 2.25 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ทักษะคิดเกี่ยวกับบุหรี่ ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี่ และลักษณะประชากร (จำนวนพี่น้อง และรายได้ของครอบครัว) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางลบ สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่ได้ร้อยละ 1.19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ราคานูหรี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับนูหรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี การมีเพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยสูบบุหรี และการได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวก สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับนูหรีได้ร้อยละ 10.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การมีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี การมีครูสูบบุหรี การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครู กุญระเปียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรีในวิทยาลัย และการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับนูหรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 พฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี

ปัจจัยนา ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีเพื่อนในวิทยาลัยสูบบุหรี่ และการได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวก การมีครูสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์ทางลบ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี่ได้ร้อยละ 8.72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การมีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยสูบบุหรี่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครู กฎระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ในวิทยาลัย และการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 พฤติกรรมด้านการอวดขันเข้าปอด

ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ และลักษณะประชากร (คะแนนเฉลี่ยผลการศึกษา) มีความสัมพันธ์ทางลบ และลักษณะประชากร (อายุ และรายได้ของครอบครัว) มีความสัมพันธ์ทางบวก สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านการอวดขันเข้าปอดได้ร้อยละ 6.15 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี่ และลักษณะประชากร (จำนวนพี่น้อง) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการอวดขันเข้าปอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านการอวดขันเข้าปอดได้ร้อยละ 7.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ราคาบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการอวดขันเข้าปอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางลบ สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมด้านการอวดขันเข้าปอดได้ร้อยละ 1.27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การมีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสนิทนอกวิทยาลัยสูบบุหรี่ การมีครูสูบบุหรี่ การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากครู กฎระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ในวิทยาลัย และการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่

ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการอัศวินเข้าปอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยอภิปรายเฉพาะประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดังนี้

1. อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ ส่วนมากเริ่มสูบบุหรี่ อายุ 13 - 15 ปี ร้อยละ 43.0 อายุเฉลี่ย 14.9 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นวัยรุ่นในช่วงวัยรุ่น มีความอยากรู้อยากลอง อยากรมีอิสระ มีความคิดเป็นของตนเอง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน เปลี่ยนแบบ พฤติกรรมบุคคลใกล้ชิด เช่น บิดา พี่ชาย และเพื่อนสนิท ทั้งที่ผู้เป็นต้นแบบอาจตั้งใจหรือ ใจที่ตั้งใจก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัทธกร กาญจนภาส (2538) พบว่า นักเรียน วิทยาลัยเทคนิค เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 15 ปี และชวนพิศ บุญยะรัตเวช (2526) ที่พบว่า เริ่มสูบบุหรี่ ตั้งแต่วัยรุ่นในช่วงอายุ 16 - 18 ปี และมีแนวโน้มจะเริ่มสูบบุหรี่ในช่วงอายุน้อยลงมากขึ้น

อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ที่น้อยที่สุดคือ 7 ปี เมื่อพิจารณาแล้วเห็นได้ว่า นักเรียนมีโอกาส ทดลองสูบบุหรี่ตั้งแต่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่ปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพได้ดี และเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้พฤติกรรมจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งส่วนใหญ่คือบุคคลในครอบครัว จึงทำให้นักเรียนเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุเพียง 7 ปีเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สร้อย อนุสรณ์ศิริกุล และคณะ (2538) ที่พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาชาย จังหวัดขอนแก่น มีอายุเริ่มสูบบุหรี่ที่น้อยที่สุด 7 ปี

2. ระยะเวลาที่สูบบุหรี่ นักเรียนสูบบุหรี่มาเป็นเวลา 1 - 3 ปี ร้อยละ 51.7 เมื่อพิจารณาระยะเวลาที่สูบบุหรี่พบว่า อาจเนื่องจากนักเรียนเริ่มสูบบุหรี่มาตั้งแต่อายุเฉลี่ย 14.9 ปี และปัจจุบันนักเรียนมีอายุเฉลี่ย 17.4 ปี เมื่อคิดเป็นระยะเวลาที่สูบบุหรี่จะได้ประมาณ

2-3 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับระยะเวลาที่สูบบุหรี่ของนักเรียนที่ค้นพบ และใกล้เคียงกับการศึกษาของ ภัทรกร กาญจนภาส (2538) ที่พบว่า นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสูบบุหรี่มาเป็นเวลา 1-2 ปี

3. ปริมาณการสูบบุหรี่ นักเรียนอาชีวศึกษาชายส่วนมากสูบบุหรี่วันละ 1 - 5 มวน ร้อยละ 46.5 เมื่อพิจารณาจำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวัน 1 - 5 วัน นับเป็นปริมาณการสูบบุหรี่ที่ ไม่น้อย อาจเนื่องจากนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่นานในวิทยาลัย มีโอกาสพบปะกับเพื่อนสนิทที่ สูบบุหรี่ ประกอบกับมีเวลาว่างหลายช่วงเวลา และมีสถานที่ที่สะดวกแก่การสูบบุหรี่ จึงทำให้ มีการสูบบุหรี่ปริมาณดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของภัทรกร กาญจนภาส (2538) ที่พบว่า นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคสูบบุหรี่วันละ 1 - 5 มวน และสร้อย อนุสรณ์ธีรกุล และคณะ (2538) ที่พบว่า นักเรียนชายจังหวัดขอนแก่น สูบบุหรี่วันละ 1 มวนขึ้นไป

4. สาเหตุที่เริ่มสูบ พบว่า เกิดจากความอยากลอง ร้อยละ 52.0 บุหรี่มวนแรกได้ จากเพื่อนสนิท ร้อยละ 47.5 เมื่อพิจารณาการเริ่มสูบบุหรี่ของนักเรียน เห็นได้ว่า นักเรียนมี ความอยากลอง อาจเนื่องจากขาดความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการสูบบุหรี่ นอกจากนี้อาจเป็น เพราะนักเรียนยังขาดทักษะชีวิตในการตัดสินใจและปฏิเสธบุหรี่จากเพื่อน จึงทำให้เริ่มสูบบุหรี่ และรับบุหรี่จากเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วันเพ็ญ ทาราศรี (2533) กัญญา ศรีนวล (2536) ภัทรภรณ์ กาญจนภาส (2538) และสร้อย อนุสรณ์ธีรกุลและคณะ (2538)

5. ชนิดของบุหรี่ที่สูบ พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายส่วนมากสูบบุหรี่ก้นกรอง ร้อยละ 57.2 รองลงมาสูบบุหรี่ทั้งก้นกรองและไม่มีก้นกรอง ร้อยละ 36.0 ทั้งนี้เนื่องจากส่วนมากมีความเชื่อว่า การสูบบุหรี่ก้นกรองอาจช่วยลดพิษและอันตรายของสารพิษที่มีอยู่ในบุหรี่ได้ หรือ อาจเพราะว่าการสูบบุหรี่ก้นกรองมีเขม่าตืดน้อยกว่าบุหรี่ไม่มีก้นกรอง ผู้ปกครองและครูจะ ให้ความสำคัญมากกว่า เมื่อพิจารณาแล้วการสูบบุหรี่ก้นกรองซึ่งมีราคาสูง จะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับบุหรี่ของนักเรียนมากขึ้น ซึ่งนักเรียนต้องพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่ได้รับจาก ผู้ปกครองด้วยเช่นกัน ดังนั้น เมื่อไม่มีเงินเพียงพอ นักเรียนอาจหันไปสูบบุหรี่ที่ไม่มีก้นกรองหรือ มวนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณายี่ห้อบุหรี่ที่นักเรียนสูบ พบว่า เป็นยี่ห้อกรองทิพย์มากที่สุด ร้อยละ 63.7 รองลงมาคือ สายฝน และสามิต ร้อยละ 48.2 และ

39.2 ซึ่งเป็นนุหรีไทยทั้ง 3 ยี่ห้อ และมีสารทาร์อยู่ในระดับปานกลาง-สูง เป็นนุหรีที่หาซื้อได้ง่าย มีขายตามร้านค้าทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชัย ชื่นตา (2528) ภัทรภร กาญจนภาส (2538) และสร้อย อนุสรณ์ธีรกุลและคณะ (2538) ที่พบว่า นักเรียนส่วนมากสูบบุหรี่กันกรอง ยี่ห้อกรองทิพย์มากที่สุด รองลงมาคือ สายฝน และสามมิตร

6. ลักษณะการสูบบุหรี่ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายพบว่า ส่วนมากสูบจนหมดมวน ร้อยละ 54.0 และสูบอัดควันเข้าปอดทุกครั้ง ร้อยละ 51.2 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มองตัวเอง จึงมีความเสียดาย เมื่อสูบบุหรี่จึงสูบให้หมดมวน สำหรับในผู้ติดยุหรี่ถ้าสูบไม่อัดควันเข้าปอด อาจทำให้รู้สึกเหมือนไม่ได้สูบ เนื่องจากร่างกายต้องการสารนิโคติน ซึ่งเป็นสารที่ทำให้เสพติด ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วลักษณะการสูบจนหมดมวน และอัดควันเข้าปอดทุกครั้ง มีโอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยอันเกิดจากการสูบบุหรี่ได้สูง แต่เนื่องจากอาการไม่ได้ปรากฏนัยนั้ที นักเรียนจึงยังมีลักษณะการสูบดังกล่าว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสูบจนเคยชิน และคิดว่าการอัดควันนุหรีเข้าปอด ทำให้เกิดความสบายใจ คลายเครียดได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สมชัย ชื่นตา (2528) และจุฑารัตน์ จุลรอด (2536) และกัตติกา พงษ์ศิริ (2536) ที่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่อัดควันเข้าปอดทุกครั้ง

7. การสูบบุหรี่ในเขตปลอดนุหรี พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายส่วนมากไม่เคยสูบบุหรี่ในเขตปลอดนุหรี ร้อยละ 76.2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น และเคารพกฎระเบียบของสถานที่ และไม่เคยสูบบุหรี่ต่อหน้าผู้ปกครอง ร้อยละ 72.8 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนเกรงถูกตำหนิ หรือไม่ยอมยกให้บิดามารดาผู้ปกครองทราบว่ามีการสูบบุหรี่

8. ค่าใช้จ่ายในการซื้อนุหรี ส่วนมากร้อยละ 63.2 อยู่ระหว่าง 10 - 250 บาท ต่อเดือน โดยมีค่าเฉลี่ยเดือนละ 268.6 บาท เมื่อพิจารณาพบว่า ปัจจุบันราคานุหรีสูงขึ้นกว่าเดิม และสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป อาจทำให้ค่าใช้จ่ายในการซื้อนุหรีสูงตามไปด้วย และสำหรับผู้ที่มีความต้องการสูบบุหรี่หรือติดยุหรี่ ย่อมต้องหาซื้อมาสูบถึงแม้ราคานุหรีจะสูงเพียงใดก็ตาม ซึ่งสอดคล้องและใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล และคณะ

(2538) พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่มากกว่าเดือนละ 150 บาท ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของวรรณิ ทิพย์พยอมและคณะ (2519) และสมชัย ชื่นตา (2528) ซึ่งพบว่ามีค่าใช้จ่ายประมาณเดือนละ 1-50 บาท

9. การเลิกสูบบุหรี่ พบว่า ส่วนมากเคยเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 88.7 แต่เลิกไม่สำเร็จ สาเหตุที่เลิกสูบบุหรี่ไม่สำเร็จ เป็นเพราะเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดยังคงสูบบุหรี่ ร้อยละ 54.7 อาจเนื่องมาจากสภาพจิตใจไม่เข้มแข็งพอ มีอาการติดบุหรี่ เมื่อเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่จึงมีความอยากสูบบุหรี่บ้าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญจนา ศรีนวล (2536) และกาลีรัตน์ เย็นสุจิตร (2534) ที่พบว่าส่วนมากไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จ เนื่องจากเห็นเพื่อนหรือผู้อื่นสูบบุหรี่แล้วอยากสูบบุหรี่ แต่ถ้าได้ออกห่างจากผู้สูบบุหรี่อาจเลิกได้สำเร็จ

10. ปัจจุบันนักเรียนต้องการเลิกสูบบุหรี่มากกว่าไม่ต้องการ กล่าวคือ ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 75.7 ไม่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 24.3 สาเหตุที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ส่วนมากคือ พ่อแม่ แพน ญาติขอร้องให้เลิก ร้อยละ 65.0 และต้องการความช่วยเหลือเพื่อเลิกสูบบุหรี่จากวิทยาลัยหรือหน่วยงานมากที่สุดคือ ต้องการให้ออกมาตรการทำให้เลิกสูบบุหรี่ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากนักเรียนเริ่มมองเห็นอันตรายจากการสูบบุหรี่ รวมทั้งเข้าใจในความรักความห่วงใยของพ่อแม่ ญาติ และแพน ที่มีต่อสุขภาพของนักเรียน รวมทั้งคำนึงการสูบบุหรี่ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลง ทานให้อายุเลิกสูบบุหรี่ เมื่อพิจารณาเหตุผลที่ต้องการเลิกบุหรี่ เห็นได้ว่ามีความต้องการแรงสนับสนุนจากคนรอบข้างเป็นอย่างมากจากบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นบุคคลที่นักเรียนให้ความเคารพ เชื่อฟัง และรักใคร่ เพื่อไม่ให้บุคคลอันเป็นที่รัก หรือที่เคารพ ต้องผิดหวัง เสียใจ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กาลีทิพย์ ระน้อย (2536)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ปัจจัยนำกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

จากผลการศึกษาปัจจัยนำกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า

1. ความรู้เกี่ยวกับบุหรืมีความสัมพันธ์ทางลบ กับพฤติกรรมการสูบบุหรืด้านการอดควันเข้าปอด ในระดับต่ำ แสดงว่า การมีความรู้เกี่ยวกับบุหรื อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรือดควันเข้าปอดน้อยลง อาจเนื่องจากนักเรียนที่สูบบุหรืส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับบุหรือยู่ในระดับพอใช้ (8 - 11 คะแนน) จึงทาให้ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้มีความเป็นไปได้อ้อยละ 1.56 เมื่อพิจารณาข้อความรู้รายข้อพบว่า นักเรียนส่วนมากยังขาดความรู้เกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรื จึงยังมีพฤติกรรมสูบบุหรือยู่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัญจนว ศรินวล (2536) ที่พบว่า การขาดความรู้ในเรื่องโรคต่าง ๆ ความรุนแรงของโรคนั้น ๆ ที่เกิดจากการสูบบุหรื จึงทาให้ยังสูบบุหรืต่อไป และผลการศึกษาของ กิตติกา พงษ์ศิริ (2536) ที่พบว่า การมีระดับความรู้ที่ต่ำมีอัตราความเสี่ยงต่อการสูบบุหรืมากกว่าการมีระดับคะแนนที่สูงกว่า

2. ทศนคติเกี่ยวกับบุหรืมีความสัมพันธ์ทางลบ กับพฤติกรรมการสูบบุหรืด้านการอดควันเข้าปอด ในระดับต่ำ แสดงว่า ทศนคติเกี่ยวกับบุหรือาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรื กล่าวคือ นักเรียนส่วนมากมีทศนคติเกี่ยวกับบุหรืในระดับดี อาจมีผลให้นักเรียนมีการสูบบุหรือดควันเข้าปอดน้อยลง ทั้งนี้มีความเป็นไปได้อ้อยละ 1.41 เท่านั้น นอกจากนี้ที่นักเรียนยังมีพฤติกรรมสูบบุหรือยู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นอันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรืมีผลต่อร่างกายช้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมชัย ชินตา (2528) ที่พบว่าทศนคติเกี่ยวกับอันตรายของการสูบบุหรื มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรืของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรื มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรืปริมาณการสูบบุหรืทางลบ ในระดับต่ำ แสดงว่า ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรือาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรื กล่าวคือ นักเรียนส่วนมากมีความเชื่อเกี่ยวกับบุหรืในระดับดี อาจทาให้นักเรียนทราบถึงอันตราย และความรุนแรงของโรคอันเกิดจากการสูบบุหรื ทาให้สูบบุหรืในปริมาณน้อย ทั้งนี้มีความเป็นไปได้อ้อยละ 0.85 นอกจากนี้การที่นักเรียนมีพฤติกรรมในการสูบบุหรื อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นว่า อันตรายที่เกิดจันต่อร่างกายช้ามาก จึงยังสูบบุหรืต่อไปเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญจนว ศรินวล (2536) ที่พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับบุหรืมีความสัมพันธ์

ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. ลักษณะประชากร

- อายุของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ และการอดควันเข้าปอด ทางบวก ในระดับต่ำ แสดงว่าอายุของนักเรียนอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียน กล่าวคือ เมื่ออายุมากขึ้นระยะเวลาที่สูบบุหรี่จะมากขึ้นด้วย ปริมาณการสูบบุหรี่และการอดควันเข้าปอดอาจเพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะความเคยชินในการสูบบุหรี่มาเป็นระยะเวลานาน นอกจากนี้อาจเนื่องจาก เมื่ออายุมากขึ้น นักเรียนมีอิสระมากขึ้นด้วย มีการเข้าสังคมกับเพื่อน ซึ่งกิจกรรมสังคมของวัยรุ่นเมื่อมีการรวมกลุ่มทางสังคม นอกจากจะมีกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว การดื่มและการสูบบุหรี่มักตามมาเสมอ (สมจิตต์ สุพรรณทัศน์, 2522) ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชัย ชื่นตา (2528) ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่

- อาชีพของบิดา พบว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ด้านระยะเวลาที่สูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ และการอดควันเข้าปอด ในระดับต่ำ แสดงว่า อาชีพของบิดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน กล่าวคือ ส่วนมากบิดามีอาชีพลูกจ้างเอกชน และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาจทำให้ไม่มีเวลาในการสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน แต่ทำให้เงินเป็นค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียนทดแทน นอกจากนี้บิดาอาจเกิดความเครียดเนื่องจากการประกอบอาชีพ ทำให้บิดาสวนมากสูบบุหรี่ อันเป็นแบบอย่างให้นักเรียนปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สร้อย อนุสรณ์ธีรกุลและคณะ (2538) ที่พบว่า อาชีพบิดามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

- อาชีพของมารดา พบว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนทุกด้าน ในระดับต่ำ แสดงว่า อาชีพมารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน กล่าวคือ การที่มารดาสวนมากทำงานบ้าน อาจทำให้ไม่มีโอกาสสอดส่องดูแลความประพฤติในบ้านของนักเรียน นอกจากนี้มารดาอาจมีพฤติกรรมสูบบุหรี่ เนื่องจากมีเวลาว่างมาก ทำให้เบื่อ เหงา หรือเครียด ทำให้เป็นแบบอย่างการสูบบุหรี่ให้กับนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมฤดี มอนรินทร์ (2531) ที่พบว่า อาชีพมารดามีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่

ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

1. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน ด้านปริมาณการสูบบุหรี่ และการอดควันเข้าปอด ทางบวก ในระดับต่ำ แสดงว่า ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีรายได้จากผู้ปกครองมาก นักเรียนจะมีความสามารถในการซื้อบุหรี่สูง อาจทำให้มีปริมาณการสูบบุหรี่ และการอดควันเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมฤดี มอนรินทร์ (2531) ที่พบว่า รายรับประจำเดือนมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2. สถานที่ที่สูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทุกด้านคือ ด้านระยะเวลา ที่สูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ ความถี่ในการสูบบุหรี่ และการอดควันเข้าปอด ในระดับต่ำ แสดงว่า สถานที่ที่สูบบุหรี่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน กล่าวคือ ส่วนมากนักเรียนจะสูบบุหรี่ในบริเวณห้องนี้หรือห้องสุขาของวิทยาลัย ซึ่งเป็นที่ลับตาครู อาจเป็นเพราะนักเรียนไปสูบบุหรี่เวลาเลิกได้ จึงทำให้มีความถี่และปริมาณการสูบบุหรี่มากขึ้น ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่จึงเพิ่มขึ้นด้วย และอาจทำให้มีโอกาสอดควันเข้าปอดเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา กัตติกา พงษ์ศิริ (2536) ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่มักสูบบุหรี่เมื่อใช้ความคิด อยู่คนเดียว หรือคลายเครียด โดยจะสูบบุหรี่ในห้องนี้หรือห้องสุขา

ปัจจัยสนับสนุนกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

1. การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่ และความถี่ในการสูบบุหรี่ ทางบวก ในระดับต่ำ แสดงว่า การมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี่อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กล่าวคือ นักเรียนอาชีวศึกษาชายส่วนมากได้บุหรี่ยาสูบมาด้วยการซื้อเอง รองลงมาคือขอจากเพื่อน ดังนั้นการมีเพื่อนสนิทในวิทยาลัยสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่ และความถี่

ในการสูบบุหรี่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการรวมกลุ่มกัน มีการแบ่งปันกันสูบบุหรี่ในกลุ่มเพื่อน ทานให้ค่าใช้ จ่ายเกี่ยวกับบุหรี่สูง ประกอบกับมีความสะดวกในการได้บุหรี่มาสูบ จึงทำให้มีความถี่ในการสูบบุหรี่สูงด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การสูบบุหรี่ของนักเรียนเป็นพฤติกรรมที่คล้อยตามกลุ่ม สอดคล้องกับการศึกษาของ สมฤดี มอนรินทร์ (2531) ที่พบว่า เพื่อนสนิทในวิทยาลัยที่สูบบุหรี่มีความสัมพันธ์ต่อการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน ปริมาณการสูบบุหรี่ และการอดควันเข้าปอด ทางลบ ในระดับต่ำ สัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความถี่ในการสูบบุหรี่ ทางบวก ในระดับต่ำ แสดงว่า การได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครอง เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กล่าวคือ การที่นักเรียนได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ปกครองบ่อยครั้ง อาจมีผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในปริมาณน้อย แต่สูบบุหรี่บ่อยครั้ง และไม่อดควันเข้าปอด อาจเนื่องจากนักเรียนเกิดความเกรงใจ เกิดความกลัวว่าผู้ปกครองจะทราบว่าคุณมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จึงสูบบุหรี่ในปริมาณน้อย และไม่อดควัน แต่นักเรียนอยู่ในวิทยาลัย ซึ่งมีกลุ่มเพื่อนสูบบุหรี่เป็นส่วนมาก จึงยังคงมีการสูบบุหรี่บ่อยครั้ง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของนักเรียนชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. นักเรียนอาชีวศึกษาชายส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ในระดับพอใช้ ยังขาดความรู้ในเรื่องโรคและอันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรี่อยู่มาก ถึงแม้ว่ามีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่และความเชื่อเกี่ยวกับบุหรี่ในระดับดีก็ตาม แต่การขาดความรู้ดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่นักเรียน ดังนั้น วิทยาลัยอาชีวศึกษาควรจัดเรียนการสอน ให้นักเรียนมีความรู้เรื่องโรคที่เกิดจากบุหรี่ ความรุนแรงของโรค และอันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรี่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดทัศนคติที่ดีต่อการไม่สูบบุหรี่ มีความเชื่อว่าการไม่สูบบุหรี่เป็นผลดีต่อสุขภาพ และมีค่านิยมไม่สูบบุหรี่ โดยใช้การสอนได้แก่

- 1.1 การสอนแบบเพื่อนสอนเพื่อน
- 1.2 การสอนแบบพี่สอนน้อง
- 1.3 การสอนจากข่าวสารหรือเหตุการณ์ปัจจุบัน
- 1.4 การสอนนักเรียนให้คิดวิเคราะห์ รู้จักใช้เหตุผล รู้จักเลือกตอบรับหรือปฏิเสธ

2. นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนมากมีเพื่อนในวิทยาลัยและครูสูบบุหรี่ จากสภาพแวดล้อมที่มีบุคคลรอบข้างสูบบุหรี่ ทำให้ไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ง่าย แต่ก็มีแนวโน้มที่จะพยายามเลิกสูบบุหรี่ ดังนั้น กรมอาชีวศึกษาควรเห็นความสำคัญของปัญหาการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยกำหนดนโยบายรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ได้แก่

- 2.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาจัดบริเวณทั้งหมดของวิทยาลัยเป็นเขตปลอดบุหรี่อย่างจริงจัง
- 2.2 จัดสถานที่ทุกแห่งในวิทยาลัยให้เป็นโปร่งไม่ลับตา มีการตรวจตราดูแลจากครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ
- 2.3 จัดให้มีสถานที่ทำกิจกรรมกีฬาอย่างเพียงพอ
- 2.4 จัดโปรแกรมการเลิกสูบบุหรี่ให้กับครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
- 2.5 ควรมีกฎระเบียบข้อบังคับห้ามสูบบุหรี่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกแห่ง โดยให้บุคลากรทุกคนในวิทยาลัยถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

3. บิดามารดา และผู้ปกครอง เป็นบุคคลใกล้ชิดที่มีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับพฤติกรรมสูบบุหรี่ของนักเรียน จึงควรมีการปฏิบัติดังนี้

- 3.1 มีการสังเกตสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ
- 3.2 ควรมีการติดต่อติดตามพฤติกรรมของบุตรหลานกับวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ
- 3.3 หลีกเลี่ยงการตำหนิบุตรหลานอย่างรุนแรง เมื่อทราบว่ามีการสูบบุหรี่ แต่ควรให้ความรัก ความเข้าใจ แสดงความรักและห่วงใยให้บุตรหลานได้รับรู้ และให้กำลังใจเมื่อบุตรหลานต้องการเลิกสูบบุหรี่
- 3.4 บิดามารดา หรือผู้ปกครองควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตรหลานด้วยการไม่สูบบุหรี่

4. จากข้อค้นพบที่ว่า ความรู้ ทักษะ และความเชื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่นั้น เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ แนวคิดในการที่จะสร้างคนรุ่นใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่ จึงน่าจะเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป ดังนั้น สถาบันที่เกี่ยวข้องจะเป็นกลไกหลักที่ช่วยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา โครงการณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ มูลนิธิหมอชาวบ้าน และสื่อมวลชน นอกจากนี้ควรปลูกฝังค่านิยมไม่สูบบุหรี่ให้กับเด็กโดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นการป้องกันการริเริ่มลองอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเบื้องต้นที่จะศึกษาค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่เท่านั้น จึงควรมีการวิจัยต่อไปในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรในกลุ่มอื่นๆ เช่น ครู กลุ่มสตรี และวัยรุ่นหญิง เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ในปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งโดยเฉพาะ
4. ควรมีการนำเสนอการที่ได้ค้นพบไว้ที่งานวิจัยของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย